

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಬ್ಬವೂ ಒಂದೊಂದು ಪಾಠ

ಹಬ್ಬಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ, ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದೆ.

■ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭಾ

ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಯಾರಿಂದರೆ ಇಷ್ಟ ಗೊತ್ತೇ? ಅವು ಪುಟಾಣಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ, ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರನ್ನೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜಂಜಾಟಗಳು ತುಂಬಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ನಡುವೆ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಒಡನಾಡಲು, ಆ ಒಡನಾಟ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಹಬ್ಬಗಳು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬದ ದಿನದಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪೂಜೆ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸಾಲಾಗಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಹಿರಿಯರ ಜೀವನನುಭವವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದೊಂದು ವಿಧಾನವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಊರಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಜಿಯೊಡನೆ ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಬ್ಬ ಒಂದು ಸುಂದರ ಅವಕಾಶ.

ನಿಲೇಮಾ, ಅವಳ ಪತಿ ಸುದೇಶ್ ಮತ್ತು ಪುತ್ರ ಪ್ರಜೇಶ್ ಪ್ರಜೆ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿಯೂ ಊರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಅವರ ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಗಿದವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕವೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೂ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಕ, ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಂದು ಮಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲಿ ಎಂಬುದು ನಿಲೇಮಾ ಆಶಯ.

ಹಬ್ಬವೆಂದರೆ ದೀಪಾವಳಿ, ಈದ್ ಮಿಲಾದ್, ಕ್ರಿಸ್ಮಸ್ ಎಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದು, ಮನೆಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲೇಮಾ ಇದೇ ಮಾದರಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೈಕ್ರೋ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ, ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳ ಆಶಯ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಜೀವಿಸುವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಿಕರು ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಭಾವ. ಈ ಭಾವನೆಯು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸುರಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಳಿಯುವುದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಕುಟುಂಬವರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಅರಳುವ ಭಾವನೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆಪ್ತಸ್ನೇಹಿತ ವಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಭಾವನೆಯೊಂದು ಹರಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಪಾಠ ಕಲಿಯಲು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ನೆಪವಷ್ಟೇ.

ಈಗಂತೂ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಸ್ನೇಚಿಸ್‌ಗಳು, ಫೇಸ್‌ಬುಕ್, ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಂಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಲಯ ಮತ್ತು ಆಪ್ತವಲಯವನ್ನೂ, ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೂ ಒಂದೇ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಬಿಡುವ ಉದಾಘೋಷ ಭಾವನೆ ಮಕ್ಕಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯದಂತೆ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಸ್ನೇಹವು ಗಡಿ ಮೀರಿದಾಗ ಅದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತತೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆರ್ಧ್ರಗೊಳಿಸಲು ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿವೆಯೇ ಹೊರತು, ನಮ್ಮೊಳಗನ್ನು ಕಹಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಿರಲಿ, ಹಬ್ಬಗಳೆಂದರೆ ದೇವರ ಪೂಜೆ. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಊಟ ಮತ್ತು ಸಂಭ್ರಮದ ಬದುಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಧನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಕ್ಷಣ. ಪ್ರತಿ ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕತೆಯಿದೆ. ಆ ಕತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇರಿ. ಕತೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಕಾರಣಕೊಡುವ' (reasoning), ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ. ಪೂಜೆ ಎನ್ನುವುದು ಅಂತರಂಗವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ಷಣ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಷ್ಟವಾಗುವ ಆಡಂಬರ, ಸೊಬಗು ಇದ್ದರೂ ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷವಾದರೂ ತಮ್ಮ ಒಳಗನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಠವನ್ನು ಅವರು ಕಲಿಯುವಂತಾಗಲಿ.

ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಖುಷಿಯ ಸಂಗತಿ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಬದುಕಿನ ಕ್ಷಣಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವುದಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಗಳ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾ ಕೆ ತಡ?

ಜೀವನಪ್ರೀತಿ, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಭ್ರಮ, ಜೊತೆಗಿರುವವರಿಗೂ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಗಳು ನೆಪವಾಗಲಿ. ■

